

OB OBISKU LEONIDA BREŽNJEVA V JUGOSLAVIJI

Zbližanje med Moskvo in Beogradom ni vseh Kitajski

Brežnjev potrdil veljavnost smernic, ki jih je letošnjega maja dal Hruščev - Oster napad kitajskega tiska na Jugoslavijo

Ves svetovni tisk je te dni posvetil mnogo pozornosti uradnemu obisku predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Leonida Brežnjeva v Jugoslaviji. Visoki sovjetski gost je v ponedeljek došel v Beograd na povabilo maršala Tita in s tem vrnil obisk, ki ga je jugoslovanski predsednik v juniju leta 1956 opravil v Sovjetski zvezi.

Zakaj toliko zanimanja za ta obisk? Odgovor na to vprašanje je dokaj preprost, saj je dovolj, da se spomnimo na leto 1948, ko se je mala Jugoslavija pogumno uprla Stalinu, ki je bil tedaj na višku svoje moči. Bil je zgodovinski dogodek, ki ni le korenito spremenil dotedanjih jugoslovansko-sovjetskih meddržavnih odnosov, temveč sprožil celo vrsto novih in važnih političnih ter ideoloških problemov v vsem komunističnem taboru.

Odnosi med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo so se začeli ponovno urejevati leta 1956, ko sta v Beograd prispela Hruščev in Bulganin, ki sta priznala, da je bila Jugoslavija žrtev krivične Stalineve politike in obenem Titu ter sodelavcem ponudila roko sprave. Od tedaj so se odnosi med državama počasi, a vendar stalno boljšali, tako da danes med njima ni važnih spornih vprašanj, ki bi onemogočala medsebojno sodelovanje na državni stopnji.

IZJAVE NIKITE HRUŠČEVA

»Z Jugoslavijo imamo — je še letošnjega maja izjavil Hruščev — normalne in, rekel bi, celo dobre odnose. Glede mnogih vprašanj, ki zadevajo ohranitev miru, imamo isto stališče. Pripravljeni smo utrjevati in razvijati odnose med obema državama na kulturnem in znanstvenem področju.« Zanimivo je, da je na te izjave Nikite Hruščeva opozoril tudi predsednik Brežnjev ob svojem prihodu v Beograd, kar pomeni, da imajo te smernice za Sovjete še vedno polno veljavo.

Toda za Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo niso važni samo odnosi na državni stopnji, temveč tudi odnosi med komunističnima strankama obeh držav. V tej zvezi pa je Hruščev v že omenjenem govoru dejal. »Kljub razlikam v celi vrsti političnih in ideoloških vprašanj bomo kot država, ki gradi komunizem, storili vse, da bomo v redu sodelovali z Jugoslavijo in tako pomagali njenim narodom utrditi socialistične pozicije. To bo v prid ne le izboljšanju vzajemnih odnosov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, marveč bo koristilo tudi vsem državam, ki grade socializem in komunizem.«

Iz teh besed, na katerih veljavnost je pred dnevi opozoril tudi Brežnjev, izhaja, da se je Sovjetska zveza sprijaznila z jugoslovansko stvarnostjo in da priznava jugoslovanski družbeni ureditvi socialistični značaj, in da jugoslovanska »pot v socializem« ne škoduje komunističnemu taboru.

Iz izjav, ki jih je v Beogradu dal Brežnjev, se lahko nadalje sklepa, da Sovjetska zveza pozitivno ocenjuje tudi jugoslovansko zunanjo politiko ter zlasti vlogo, ki jo Jugoslavija igra med nevezanimi državami. »Mi visoko cenimo — je dejal Brežnjev — napore jugoslovanske vlade in maršala Tita, ki se zavzema za politiko miru in mirno sodelovanje med državami in za rešitev spornih vprašanj.«

Spričo vsega tega se torej lahko trdi, da je med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo dejansko prišlo do zbližanja. To pa je tembolj zanimivo, če imamo pred očmi odmev, ki ga je to dejstvo imelo v nekaterih drugih državah komunističnega tabora.

V zvezi s potovanjem Brežnjeva v Jugoslavijo je na primer kitajski »Ljudski dnevnik« objavil neverjetno oster in grob napad na predsednika Tita, katerega je med drugim proglasil za »lažnjivca, buržuja, reakcionarja, protirevolucionarja in hlapca ameriškega imperializma«. Pekinški dnevnik je ob tej priliki ostro napadel tudi jugoslovansko zunanjo politiko, ker se zavzema za jedrsko razorožitev, in ker poudarja svojo nevezanost na oba obstoječa tabora. Vse to je »Ljudski dnevnik« označil za »nevarno protirevolucionarno zmešnjavo, ki ne dela razlik med imperialističnimi in socialističnimi državami«.

Politični opazovalci se sprašujejo, čemu so kitajski komunisti sprožili tako ostro gonjo proti jugoslovanskim voditeljem in jih obsuli s celo vrsto žaljivih vzdevkov prav v trenutku, ko so sovjetsko-jugoslovanski napor za normalizacijo medsebojnih odnosov dosegli vrhunec, kar dokazuje

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred občinskimi volitvami v Trstu

Slovenske politične skupine bodo predložile enotno listo

Slovenska katoliška skupnost, Slovenska demokratska zveza, Slovenska krščansko socialna zveza in Skupina neodvisnih Slovencev sporočajo, da so sklenile nastopiti pri volitvah v tržaški občinski svet s skupno Slovensko listo. Spričo sedanjega stanja pozivajo vse Slovence tržaške občine, naj se pridruže skupni listi in jo podprejo.

Slovenska kat. skupnost
Slov. demokratska zveza
Slov. kršč. soc. zveza
Skupina neodvisnih Slovencev

Splošni volilni program

Slovenska lista združuje predstavnike vseh slovenskih političnih skupin na področju tržaške občine. Kot najširša skupnost zavednih tržaških Slovencev, ki odklanjajo desni in levi totalitarizem, je edina predstavica slovenskega prebivalstva na Tržaškem ter bo po svojih predstavnikih najbolj skrbela za pravice našega delavca, kmeta, obrtnika, izobraženca in podjetnika. V njej so združene vse narodno, demokratično, krščansko in socialno zavedne slovenske sile. Je edini slovenski blok, ki nastopa pri sedanjih občinskih volitvah v tržaški občini. Zato slovenska lista vabi na svoj program vse poštene in demokratično zavedne Slovence. Izključuje le totalitarce, tako desne kot leve, ker je globoko prepričana, da je ena sama stranka ječa političnega, gospodarskega, socialnega in verskega življenja.

Kandidati Slovenske liste se predstavljamo volivcem tržaške občine z naslednjim programom:

1. Predvsem poudarjamo našo dolžnost in pripravljenost, zavzemati se, da se bodo v vsem javnem življenju vedno bolj uveljavljala načela demokracije, narodne enakopravnosti in socialne pravičnosti, ki so neločljiva last krščanske omike ter temelj in jamstvo vsake pravično urejene družbe.

2. Naš cilj je, združiti okrog Slovenske liste čimveč Slovencev tržaške občine, ker smo prepričani, da je to za narodno manjšino najučinkovitejše sredstvo za izbojevanje in zaščito njenih narodnih, socialnih, kulturnih in gospodarskih pravic ter koristi.

3. Edino slovensko politično predstavništvo more biti tisti činitelj, ki v demokratično urejeni državi omogoča, da narodna manjšina izpriča svoj obstoj in kot posebna jezikovna skupina sodeluje pri javni upravi. To predstavništvo pa bo toliko lažje opravljalo svojo nalogo, če bo imelo zaupanje in podporo čimvečjega števila Slovencev.

4. Kandidati Slovenske liste izjavljamo, da hočemo biti predstavniki slovenskih volivcev ter posredovavci in branitelji njihovih pravic in koristi. Zato se bomo zavzemali, da bi tržaški Slovenci prenehali biti sredstvo, s katerim določene italijanske stranke utrjujejo svoj politični vpliv, od česar naš življenjski nima nikakršne stvarne koristi, temveč le narodno škodo.

5. V skladu s temi načeli bomo odločno in vztrajno zahtevali, da se začnejo strogo izvajati vsa tista določila ustave in Spomenice o soglasju, ki so bila sprejeta z namenom, da Slovenci postanejo dejansko enakopravni z Italijani, kar je prvi pogoj za mirno in prijateljsko sožitje med tukajšnjim ljudstvom.

(Nadaljevanje na 4. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 30. septembra, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše: »Peresce svetlega sokola«, pravljičica (Agn Javornik), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 18.00 Tvorница sanj, obzornik filmskega sveta; 19.15 Nedeljski vestnik; 21.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika« (Niko Kuret); 22.00 Nedelja v športu.

• PONEDELJEK, 1. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe. V odmoru ob 12.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika« (Niko Kuret); 18.30 Glasba in glasbeniki v anekdotah; »Haydn, oče simfonije glasbe« (Dušan Pertot); 19.00 Radijska univerza — Spoznavajmo naša živila: »Prehrambena načela«; 20.30 Lodovico Rocca: »Gora Ivno«, opera v treh dej. po romanu Franza Werfla »40 dni Musa Dag«. Orkester in zbor italijanske Radiotelevizije iz Milana. Približno ob 21.00 »Opera, avtor in njegova doba« (Gojmir Demšar).

• TOREK, 2. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe. V odmoru ob 12.00 »Pomenek s poslušavkami«; 13.30 Glasba po željah; 18.30 Orkester v preteklih stoletjih; 19.00 Pisani balončki — Radijski tednik za najmlajše; 21.00 Zgodba Pavla Diacona; 21.30 Koncert pianista Claudija Gherbitza; 22.00 Znanost in tehnika — Slavko André: Ionski mikroskop.

• SREDA, 5. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 18.30 Jugoslovanski skladatelji — Uroš Krek: Koncertna glasba za fagot, godalni orkester in timpane; 19.00 Higiene in zdravje s svetovavnicom dr. Milana Starca; 20.30 »Sebičnež«, drama v štirih dejanjih (Carlo Bertolazzi - Lelja Rehar), igrajo člani RO.

• ČETRTEK, 4. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 19.10 Za Valvazorjem po naši deželi (Mara Kalan); 20.30 Simfonični koncert. Približno ob 21.00 Književnost in umetnost — Martin Jevnikar: »Prepozno«, roman Janeza Svanjeerja. Približno ob 22.00 Iz zgodovine italijanske večindustrije — Rosario Romeo: »Od prve svetovne vojne do svetovne gospodarske krize leta 1929«.

• PETEK, 5. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 13.30 Glasba po željah; 18.30 O glasbeni interpretaciji: »Note in zvoki« (Piero Rattalino); 19.00 Človek in cesta — R. Dolhar: »Traumatologija prometne nezgode«; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Iz pesniških gajev: »Sergio Corazzini« (Janko Jež); 22.15 Jazz koncert.

• SOBOTA, 6. oktobra, ob: 11.45 Vrtljak, pester spored lahke glasbe; 16.00 Junaki športa — Dušan Pertot: »Prvo svetovno nogometno prvenstvo«; 16.45 Iz tretje glasbene produkcije tržaškega konservatorija »G. Tartini«; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Goriški obiski: »Sovodnje«; 20.00 Športna tribuna; 20.30 Teden v Italiji; 20.40 Zbor Lojze Bratuž iz Gorice; 21.00 »Potovanje gospoda Perrichona«, igra v štirih delih (Eugene Labiche - Dušan Pertot), igrajo člani RO.

TEDENSKI KOLEDARČEK

30. septembra, nedelja: 16. pobinkoštna
1. oktobra, ponedeljek: Remigij
2. oktobra, torek: Angeli varuhi
3. oktobra, sredo: Terezija
4. oktobra, četrtek: Frančišek Asiški
5. oktobra, petek: Placid
6. oktobra, sobota: Fides

—0—

SPOVEDNA MOLČEČNOST

Zanimiva pravda teče med župnikom v fari Casacantella blizu Pescara in županom dotične občine. Župan Del Duca je pripadnik komunistične stranke. Župnik Di Santo ga toži, da je ukazal skriti v spovednice majhne magnetofone, ki so zapisovali vse, kar so se verniki spovedovali. Na ta način je župan vedel za vse tajnosti občanarjev Don Camillo in Peppone v drugi izdaji!

Kaj čakajo, da se to neha?

Ponarejevanje vsakovrstnih živil je v Italiji že doseglo svoj višek. Takih nesramnosti, da bi nekaj lumpov tlačilo milijarde v žepe s prodajo pokvarjene hrane, menda ni v drugih državah. Začelo je že lani z oljem, nadaljuje s sirom, v katerega mešajo celo mišje odpadke in smeti. Bogvedi koliko revnih odjemavcev je obolelo za rakom zaradi teh trgovskih falotov.

V Gorici in Trstu nas tolažijo občinski zdravniki, da ni v prodaji ponarejenega sira. Sušlja se pa vse drugače. Prav tako se tudi bere vsak dan, da so živilske komisije odkrile zaloge ponarejenih hranil. Čudno je le to, da se zve le za redka imena slepar-skih trgovcev. Fanfani je na široko obljubil, da bodo hudo kaznovani nepošteni izdelovalci in prodajalci. Tu pa tam se res sliši, da je bil kak slepar kaznovan z globo nekat tisoč lir, dočim je s svojim zdravju škodljivim blagom prisleparil težke milijone.

Nemci kupujejo obale

Vzdolž celega italijanskega obrežja zelo mnogo gradijo. Gradijo pa male vile, a tudi velikanske hotele in še večje stanovanjske stavbe. V teh so napredaj posamezna stanovanja. Največje stavbe so lastnina bogatih Milančanov, marsikatero vilo ali stanovanje pa so kupili tudi Nemci.

Nemci pa ne nastopajo kot kupci samo v Italiji. V mnogo večji meri — in človek bi rekel, da skoraj načrtno — kupujejo parcele na južni obali Irse. Tam so nakupi Nemcev zavzeli tak razmah, da je proti temu nastopil javno škof iz Corka, ki poziva kmete, naj se ne dajo zapeljati od sedanjih ugodnih cen, ker s prodajo nepremičnin prodajajo tudi svojo samostojnost in Irsko.

Mnogo nepremičnin so Nemci že kupili v Švici, posebno v romanski, to je v predelih z italijanskim in francoskim življenjem, predvsem v kantonu Ticino. V velikih nemških listih, kot je Frankfurter Zeitung, je vse polno prodajnih ponudb iz navedenih krajev.

Visoki tečaj nemške marke — 1 DM = 155 lir — in aktivna nemška plačilna bilanca olajšujejo te nakupe. V vojni razrušena in poražena Nemčija je danes v Evropi gospodarsko najkrepkejša država, ki uporablja svojo gospodarsko silo za širjenje nemške zemljiške posesti.

V NEODVISNI ALŽIRIJI

V torek se je 195 novoizvoljenih poslanec Alžirije zbralo k prvemu zasedanju narodne skupščine. Najstarejši poslanec Ferhat Abas je odprl zborovanje. Prva točka dnevnega reda je bila volitev predsednika. Izvoljen je bil Ferhat Abas s 155 glasovi proti 36 glasovnicam, ki so bile oddane bele. Predsedstvo bo imelo še tri podpredsednike in štiri tajnike. En podpredsednik in en tajnik sta Evropejca.

Novi predsednik zbornice predstavlja začasno vrhovno oblast v republiki. Abderaman Fares, predsednik dosedanjega izvršnega odbora, in Ben Heda, predsednik začasne revolucionarne vlade, sta namreč prenesla vso oblast na zborničnega predsednika Ferhata Abasa. V svojem nagovoru je ta poudaril prijateljstvo Alžirije z vsemi narodi in da bo spoštoval vse dogovore s Francijo, podpisane v Evianu.

Kako bi se potem bali, če pa oblast samo grozi in čaka in ne izda niti imen bogatih sleparjev.

Saj je šele od včeraj novica, da so v nekkih mlekarinah v Padovi in Anconi — imen seveda ne povedo — odkrili, da so tam izdelali 3000 ton masla iz mila in olja iz kitovih ostankov. Preprosti državljani se samo sprašuje, kaj še čaka državna oblast, da bi postavila take zločince pred zid.

MIR OB ADIZI

V dobi enega leta se je politični položaj na Južnem Tirolskem toliko izboljšal, da se je napeto razmerje med Avstrijo in Italijo že močno ublažilo. Veliko zaslugo ima pri tem posebna mešana študijska komisija, ki je bila ustanovljena lansko jesen in ima nalogo proučevati južnotirolsko vprašanje.

Medtem sta se zunanja ministra Kreisky in Piccioni srečala k posebnemu razgovoru v New Yorku, v katerem sta eno uro razpravljala o odprtih vprašanjih med Avstrijo in Italijo in seveda tudi o bocenski pokrajini. Kreisky je v torek govoril tudi pred skupščino Združenih narodov in je pojasnil, da ni hotela avstrijska vlada predložiti zadeve Zvezi narodov, kot je bilo name-ravano, ker obstaja upanje, da bo prišlo do rešitve južnotirolskega vprašanja z dvostranskimi dogovori. Nov sestanek med zastopniki obeh držav je določen še pred zimo.

»NEDOLŽNI« RIBIČI

V Washingtonu so vsi razburjeni, ker je Sovjetska zveza podpisala s Kubo sporazum za ustanovitev ribiškega oporišča na otoku. V lukki bo moglo pristati 130 sovjetskih ribiških ladij. V Združenih državah poudarjajo, da te ribiške ladje ne vozijo s seboj samo mreže in zaboje za ribe, marveč da so tudi opremljene s posebnimi radarskimi napravami, katere vestno beležijo vse ameriške raketne poskuse na rtu Canaveral.

Spričo teh dejstev je ameriška zbornica dala predsedniku široka pooblastila za uporabo vojaške sile.

Zbližanje med Moskvo in Beogradom

(Nadaljevanje s 1. strani)

ravno obisk Brežnjeva v Beogradu. Čemu se vse to torej dogaja prav v trenutku, ko Sovjetska zveza končno javno priznava, da je Jugoslavija socialistična država, ki med drugim vodi tudi pozitivno zunanjo politiko?

Iz tega se sme sklepati, da tarča kitajskih napadov ni toliko Jugoslavija, temveč v prvi vrsti sama Sovjetska zveza in predvsem njen voditelj Nikita Hruščev.

Prav zaradi odmeva, ki ga je imel beograjski obisk Brežnjeva zlasti v kitajskih komunističnih krogih, se sme sklepati, da med Sovjetsko zvezo in Kitajsko ni enotnega pogleda na najvažnejša mednarodna vprašanja in da v kitajski komunistični vladi še vedno prevladuje struja, ki odločno nasprotuje zunanji politiki Nikite Hruščeva.

Obisk Brežnjeva je to potrdil in zato ni nič čudnega, če je njegovo bivanje v sosedni republiki vzbudilo toliko pozornosti v svetu

Globlje ozadje argentinskih dogodkov

Politične razmere v Argentini so še tako zamotane kot klopčič brez začetka in konca. Po revoluciji leta 1955, ki je pregnala Perona iz Rdeče hiše, je kazalo, da se bodo razmere ustalile. Fašistično usmerjeni peronizem naj bi bil zatrt. V resnici se pa bivši diktator še vedno pojavlja kot senca na argentinskem političnem obzorju. Pri zadnjih volitvah v mesecu marcu je stranka peronistov dobila več kot tri milijone glasov. Zasedla je ključne postojanke v več pokrajinah. Proti njim so se uprli nekateri generali, ki so zahtevali od novega predsednika Frondizija, naj razveljavi njih glasove. Ker se je ta obotavljal, so ga strmoglavili in konfinirali.

Njegov naslednik v Casa Rosada je pa že takoj ob nastopu imel preglavice z generali, ki si v Argentini lastijo vso oblast. Generali sami so se pa razdelili v dve skupini: v golpiste ali rdeče, ki stremijo po vojaški diktaturi, in v legaliste ali plave, ki zahtevajo naj se spoštuje ustava.

Prejšnji teden je začelo pokati po Buenos Airesu. Zmagal je general Onganía, poveljnik plavih, ki je v zadnjem trenutku podprl predsednika Guida, ko je ta že podal ostavko. V ponedeljek je vse kazalo, da je predsednik spet na trdnih nogah. Izdal je poziv na narod, da se je položaj ustalil in da »bodo razpisane volitve takoj, ko bo mogoče«. Ta »mogoče« pa spet ni vseč voj-

ni mornarici, pravzaprav nje admiralom, ki so vsi podali ostavko. Mir ni še gotov, zlasti ker se zdi, da podpirajo admirale Peronovi milijoni.

—0—

333 MRTVIH V ŠPANIJI

V španski deželi Kataloniji je pred dnevi razsajalo strahovito neurje, ki je povzročilo ogromno škodo. Po prvih, še ne potrjenih podatkih je neurje zahtevalo 333 smrtnih žrtev, 416 oseb pa je pogrešanih. To je največja nesreča, ki se je zgodila v zadnjih stoletjih španske zgodovine.

Število komunistov

Na splošno se pretirava število članov, vpisanih v komunistične stranke. Najmočnejša je komunistična stranka na Kitajskem, ki šteje 17 milijonov članov. Vseh prebivavcev pa je tam že 700 milijonov. Druga najmočnejša komunistična stranka je v Sovjetski zvezi. Ta ima približno 10 milijonov vpisanih od 210 milijonov prebivavcev. V obeh primerih je odstotek razmeroma nizek.

V državah izven sovjetskega bloka je najštevilnejša komunistična stranka v Indoneziji z enim milijonom in 800 tisoč člani. Prebivavcev pa ima ta dežela 91 milijonov. Četrta po številu, a v sorazmerju s številom prebivavstva najmočnejša, je italijanska komunistična stranka, ki navaja poldrugi milijon članov. V Franciji je komunistov četrta milijona. V Združenih državah je njih število padlo na 10 tisoč. Okoli 50 tisoč zapisanih članov imajo komunistične stranke v treh velikih južnoameriških republikah.

V Afriki pa obstajajo začetki komunističnih organizacij v Maroku, Tuniziji, Sudanu, na Madagaskarju in v Južni Afriki. Po vsem svetu bi torej našteali 40 milijonov članov komunističnih strank ali 12 odstotkov celotnega zemeljskega prebivavstva.

Latinsčina v nižji srednji šoli

Italijanski parlament te dni razpravlja o preureditvi nižjega srednjega šolstva. Kot vse kaže, bo ustanovljena enotna triletna obvezna nižja srednja šola, ki bo popolnoma brezplačna. Iz te šole se bodo dijaki nato lahko vpisali v različne višje srednje šole.

Med političnimi skupinami, ki tvorijo sedanjo vladno večino, ni dolgo moglo priti do sporazuma o pouku latinščine. Demokristjani so predlagali, naj bo pouk tega jezika obvezen za tiste dijake, ki se po končani nižji srednji šoli nameravajo vpisati v klasično gimnazijo. Socialisti pa so se predlogu upirali, češ da bi to predstavljalo neko diskriminacijo med dijaki in so zato predlagali, naj se pouk odpravi.

V torek pa so demokristjani in socialisti dosegli kompromisno rešitev, na osnovi katere v prvem razredu ne bo pouka latinščine, v drugem letniku se bo latinščina poučevala skupno z italijanščino, vendar le toliko, da bodo dijaki spoznali osnovne razlike med obema jezikoma, v tretjem letniku pa bo latinščina neobvezen predmet.

K VENERI

Velik znanstven uspeh bo imela poskusna raketa »Mariner 2.0«, ki leti že nekaj dni v smeri proti Veneri. Ravnatelj ameriškega zavoda za proučevanje vsemirja je naznanil na 13. astronavtskem kongresu, da se raketa, opremljena z vsemi možnimi znanstvenimi instrumenti, drži točno določene poti. Od zemlje je zdaj oddaljena sedem milijonov in pol kilometrov. Znanstvena opazovanja oddaja brezhibno. Veneri se bo Mariner približal do najmanjše razdalje dne 14. decembra ob četrtyh zvečer. Če bo šlo vse po sreči, bodo ameriški raziskovalci zabeležili s tem poskusom enega največjih znanstvenih dosežkov.

Priloge

za koncil

Vatikanska bazilika je že pripravljena za sprejem udeležencev vesoljnega cerkvenega zbora, ki se bo začel 11. oktobra. Od danes naprej pa do tistega dne bo cerkev sv. Petra zaprta za vse obiskovavce.

V cerkvi polagajo še ogrevalne naprave, zvočnike, televizijo in elektromehanske naprave za glasovanje in prevajanje. Povečana je gasilska in varnostna služba. Priglašeni je tudi 500 časnikarjev iz vseh delov sveta. Prva polovica cerkvenega zbora bo trajala od 11. oktobra do 8. decembra. Prvi udeleženci so že prišli v Rim.

Doslej ni bil še nobeden vesoljni cerkveni zbor tako skrbno pripravljen. Že 5. junija 1960 je papež odločil 11 komisij in tri tajništva za proučevanje predlogov, ki so prihajali iz vseh škofij. Osrednja komisija, katero je sestavljalo 827 bogoslovnih in drugih izvedencev, je te predloge pretehtala in jih uredila v več debelih zvezkov. Na podlagi teh predlogov bo 2.800 cerkvenih očetov usmerilo bodoče delo in življenje Cerkve.

VESEL POUK

Pri nas se toliko govori, kako naj bi se pouk na šolah izboljšal. Slišijo se pritožbe, da nekateri profesorji predolgočasno predavajo, seveda po študentski kritiki. Pa si je neki profesor socialne psihologije v New Yorku zamislil nov način, da bodo dijaki bolj pazljivi. Razlaga, riše na tablo, kar naenkrat pa potegne pištolo iz žepa in ustrelji v zrak. Nenadni pok vzdrami kajpak tudi najbolj raztresene učence kje v zadnjih klopih. Drugič spet jim kaže kakšne čarovnije, ker je profesor tudi rokohitrec, ali pa vmes katero zapojejo. In tako se lepo pouk psihologije nadaljuje v veliko zadovoljnost učencev, ki so proglasili profesorja za najbolj »popularnega«.

Pred 150 leti je gorela Moskva

V drugem tednu septembra leta 1812 je nebo krvavo žarelo nad srcem Rusije, nad Moskvo. Ni gorelo samo nebo, gorelo je tudi mesto samo in z njim vred tudi zvezda sreče, ki je Napoleona spremljala do obzidja Moskve in Kremlja.

S 600 tisoč možmi je francoski cesar korakal po ruskih stopah na vzhod. Vročina in prah, nato sneg, blato in mraz so kar v trumah požirali francoske grenadirje in dragonce. Sovražnik se je pa samo umikal, vse za seboj požigal in se spet kot senca umikal. S polevico armade je Napoleon prodiral do Borodina, kjer se je maršal Kutuzov sicer umaknil z bojnega polja, a je Bonapartu prizadel toliko izgub, da je prišel pred Moskvo le s sto tisoč možmi.

Kutuzov se je z rusko armado še vedno umikal, da ohrani ljudi, sposobne za poslednji boj, saj prostranstva je bilo že tako dovolj. Iz Moskve, ki je bilo eno najlepših in najbogatejših mest tedanjega časa, so bežali najprej plemiči in bogati meščani. Državni vozovi so odvažali arhive, zaklade in državno imovino. Moskovski poveljnik Fjodor Vasiljevič Rastopčin je hitro organiziral obrambne oddelke iz vojaških beguncev in nižjega ljudstva, a zmeda je bila

prevelika, da bi ji bili kos guvernerjevi le-paki in ukazi. Ukazal je odpreti vse ječe in kakor čreda sestradanih volkov so se kaznjenci vrgli na zapuščene hiše in trgovine. Tu pa tam se je med lesenimi hišami vžigal požar. Gasilnih voz ni bilo nikjer. Kar je še ostalo prebivavcev, so se še ti pridružili plenivcem in skrivnostnim postavam, ki so tekale z gorečimi baklami po samotnih ulicah. Nekateri so vpili, da je ukazal sam Rastopčin vse požgati, uničiti, pokrasti. Zgodovina ne ve natančno povedati, ali je res izdal tako obupno povelje. Dejstvo pa je, da se je tudi on mahoma začutil v splošnem kaosu osamljenega, šibkega, brez tal pod nogami in ni mogel ničesar ukreniti, ko je ogenj skrivnostno izbruhnil zdaj na tem, zdaj na drugem koncu mesta.

V plamenečem morju

Moskva je gorela na vseh koncih, ko je Napoleon v noči od 14. na 15. september prijahal v mesto. Muratovi prvi oddelki so že pred njim vdrli v hiše in osamljene palače in kurili ognje kar v sobanah. Stražni ognji so goreli v lesenih izbah in lizali stene in podobe. Napoleon je prišel v Kremelj. Z

(Nadaljevanje na 6. strani)

S Tržaškega

Bazovica:

KONCERT KOROSKIH PEVCEV

V soboto bodo v dvorani v Bazovici go stovali pevci s Koroškega. H koncertu, ki se bo začel ob 20. uri, so vabljeni vsi ljubitelji slovenske ljudske in umetne pesmi.

Udeležimo se pevskega koncerta, da s tem tudi pokažemo polno solidarnost s tistimi koroškimi brati, ki v težkih pogojih pogumno bijejo boj za narodni obstanek.

NEUTEMELJEN IN KRIVICEN UKREP

Iz odvetniških krogov smo zvedeli, da je nov finančni inšpektor v Trstu uvedel pri nas novost, ki bo prizadela zlasti naše kmete. Gre za zvišanje takse na razsodbe, ki ugotavljajo pridobitev lastninske pravice na osnovi priposestevanja. To višjo takso bodo aplicirali tudi na stare razsodbe iz leta 1960 in 1961.

Zvišanje omenjene pristojbine ni le pravno neutemeljeno, temveč je tudi skrajno krivično. Znano je namreč, da je zemljiška knjiga v Trstu zanemarjena, ker ni v skladu s katastrom zaradi starih sporov med italijanskimi nacionalisti in avstrijsko vlado, ki je dopuščala vknjižbe tudi v slovenščini in torej vsekakor ne po krivdi naših kmetov. Zato bi oblastva morala odstraniti posledice svoje nemarnosti na lastne stroške z odpravo nesoglasja med zemljiško knjigo in katastrom.

V Trstu pa se ravna ravno nasprotno. Ker imamo v zemljiški knjigi še stare številke iz časa Marije Terezije, ki se ne ujemajo z novimi na katastru, mora vsak kmet, ki hoče urediti zemljejnjski položaj svoje-

ga premoženja, naročiti mapo, na osnovi katere je razvidno, katera nova katastrska številka odgovarja stari tavolarni, kar je združeno seveda z znatnimi stroški za geometra.

Ce to upoštevamo, moramo vsekakor zaključiti, da je zvišanje omenjene pristojbine nerazumljivo in krivično.

Kot smo čuli, bodo odvetniki vložili proti tej novotariji pritožbo.

CENTER ZA TEORETIČNO IN JEDRSKO FIZIKO

Tehnična in programska komisija, ki deluje v okviru glavne konference Mednarodne agencije za atomsko energijo, ki ima sedež na Dunaju, je skoraj soglasno sprejela resolucijo, v kateri predlaga, naj se ustanovi Mednarodni center za teoretično in jedrsko fiziko. Svet guvernerjev in glavni ravnatelj omenjene agencije imata sedaj nalogo, da predlog proučita in določita kraj, v katerem bo novi center imel svoj sedež.

Kot znano, se tržaška oblastva in zlasti predstavniki tukajšnje univerze že več časa potegujejo, da bi Center za jedrsko fiziko imel svoj sedež v Trstu. Zdi se, da se bo to tudi uresničilo, kajti znanstveniki in drugi strokovnjaki, ki so se pred kratkim udeležili Seminarja za jedrsko fiziko v Trstu, so odnesli iz našega mesta zelo dober vtis.

Tržaška občina je ustanovi že brezplačno ponudila zemljišče pri Miramaru, kjer bi zgradili glavno poslopje za novo znanstveno središče. Italijanska vlada pa se je obvezala, da bo v tem primeru dala na razpolago skupno milijon 250 tisoč dolarjev za iz-

vršitev del, ki so potrebna, da lahko ustanova začne delovati.

Ce bo Trst res izbran za sedež te pomembne mednarodne znanstvene ustanove, bo to zanj gotovo važna pridobitev.

IZIDI UČITELJSKIH MATUR

K jesenskim usposobljenostnim izpitom na slovenskem učiteljskem v Trstu se je prijavilo dvanajst kandidatov in kandidatkinj iz Trsta in Gorice. Ena kandidatinja je bila odsotna, štirje so bili odklonjeni; izpite je pa opravilo s povoljnim uspehom 7 kandidatov. Usposobljeni so: Pertot Majda, Terčič Darinka, Gruden Anastazija, Lovrečič Danilo, Oblak Ana; z goriškega učiteljskega pa: Bordon Santina in Di Dio Silva.

Čestitamo!

SOLSKA OBVESTILA

Na državnem znanstvenem liceju s klasičnimi vzporednicami s slovenskim učnim jezikom v Trstu začne novo šolsko leto 1962/63 v ponedeljek, 1. oktobra ob 8.45 s sv. mašo v ulici Giustinelli.

Začetna sv. maša za dijake slovenskega učiteljskega v Trstu bo v ponedeljek, 1. oktobra ob 11. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu. Nato naj dijaki pridejo v šolo.

Iz Gorice

Ravnateljstvo liceja in učiteljskega s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da se prične šolsko leto 1962/63 v ponedeljek, 1. oktobra. Vsi dijaki morajo priti v šolo ob 9.30, od kod bodo šli v spremstvu profesorjev k šolski maši.

ZAČETEK SOLSKEGA LETA

Na nižji srednji šoli (gimnaziji) in strokovni šoli v Gorici se novo šolsko leto začne v ponedeljek, 1. oktobra. Dijaki obeh šol naj se do 9.30 zberejo na šolskem dvorišču, od kod pojdejo v spremstvu profesorjev v cerkev k otvoritveni šolski maši.

Beneška Slovenija

TAVORJANA

Naša dolina, ki se vleče ob Tavorjanski Bistrici do Mažerol in Tamore, je gospodarsko precej zapuščenca. Večina ljudi je po svetu, nekaj jih hodi delat v Čedad, ostali se pa ubijajo doma s trdo zemljo. Saj bi že šlo, če bi dobili odkod kaj podpore za izboljšavo zemljišč in govedoreje. Ker pa nobena oblast ne da prostovoljno ničesar, se je nekaj naših gospodarjev spomnilo na stari rek: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. No, in tako se je 28 družinskih poglavarjev združilo na posvet in so podpisali prošnje na pristojno oblast za posojilo. Radi bi imeli 16 milijonov lir za izboljšanje hlevov in nabavo živine izbranih pasem. Upamo, da jim bo oblast šla na roko.

SLENART

Letošnje poletje je z vremenskimi neizodami, s sušo in vmes tudi s točo, prizadelo precej škode tudi po naših vaseh. Prošnje in prošnje naših ljudi so ponekod pri oblasteh naletele na razumevanje. Obľubljena je tudi pomoč tistim, ki so zaradi suše imeli škodo, posebno pri živini. Zgani-le so se tudi nekatere druge javne ustanove.

V prvi vrsti moramo omeniti videmsko hranilnico (Cassa di Risparmio), ki je sprejela važen sklep za kmetovavce. S posebnim sklepom svojega odbora je stavila posestnikom na razpolago pol milijarde lir pod izredno lahkimi pogoji. Posojila do 150.000 lir so brezobrestna; za posojila od 150 do največ 300 tisoč lir pa zahteva posojilnica samo dva odstotka obresti. Prošenci lahko vložijo prošnje na prostem papirju tudi pri-

Slovenske politične skupine bodo predložile enotno listo

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvom. Pravice slovenske manjšine je treba zagotoviti tudi v deželnem statutu in jih dejansko izvajati.

6. Zavzemali se bomo, da se odpravi narodna neenakopravnost, ki se javlja predvsem v tem, da Slovenci niso sorazmerno zastopani v javni in zlasti občinski upravi. Zahtevali bomo, da se v vse občinske komisije, v vodstva vseh občinskih ustanov in podjetij vključujejo tudi slovenski predstavniki.

7. Globoko smo prepričani, da je narodnoobrambno delo prva dolžnost slovenskih političnih predstavnikov. Slovenska lista si bo z vsemi silami prizadevala ohraniti in okrepiti narodno samobitnost slovenske manjšine ter zaščititi narodnostno sestavo slovenskih krajev pred umetnim raznarodovanjem in potujčevanjem. Zato se obvezuje, da se bo z vsemi silami zavzemala zlasti za pospeševanje slovenskega šolstva ter za finansiranje slovenskih kulturnih, športnih in dobrodelnih organizacij in ustanov iz javnih skladov. Slovenska lista nasprotuje slehernemu šovinizmu ter je za mirno in bratsko sožitje z večinskim narodom, ki pa mora zajamčiti Slovencem nemoteno in svobodno vsestransko udejstvovanje.

8. Zdravo gospodarstvo je temelj našega neodvisnega narodnega življenja. Zato mora nova občinska uprava več storiti za naše ljudi na tem področju, pa naj gre za delavce, kmete, obrtnike, trgovce ali podjetnike. Občina mora voditi takšno gospodarsko in davčno politiko, da jim bo odpirala razmah, ne pa jih dušila. Delavce in kmet sta stebra naše narodne skupnosti. Zato mora občinska uprava v svojem delokrogu, pa tudi s posredovanjem pri višjih državnih oblasteh, storiti vse za zaščito socialnih in gospodarskih koristi našega delavstva.

Posebno skrb mora posvečati mladim delavcem ter jim omogočiti poklicno-strokovno izobrazbo in specializacijo v njihovem materinem jeziku. Slovenska lista se bo zavzemala za socialno-sindikalno zaščito slovenskih hišnih pomočnic, zlasti za njihovo starostno oskrbo. Dalje vabi Slovenska lista na svoj program slovenskega kmeta, ki je čuvár naše zemlje in neusahljiv vir našega življenja. Za vsako ceno se bo trudila, da bosta občina in javna oblast omogočili našemu kmetu takšno življenje, da mu ne bo treba bežati z rodne grude. Že zdaj dviga in bo dvigala svoj glas za naglo pomoč našemu področju, ki je bilo zlasti letos hudo prizadeto od suše in toče.

9. Slovenska lista se bori za demokratično občinsko upravo ter za gospodarno upravljanje občine. Zato se bo zavzemala za cene občinske usluge, za zadostno razsvetljavo, ureditev poti in kanalizacijo v predmestjih in okolici, za izboljšanje uprave občinskih socialnih ustanov, za večjo podporo potrebnim iz sklada Občinske podpirne ustanove, za pravično obdavčenje in znižanje občinskih trošarin, za zaščito javnih in zasebnih nameštencev, za izboljšanje položaja upokojujencev ter za boljše prometne zveze z okolico. V občinsko podjetje ACEGAT je treba že enkrat uvesti zdravo politiko, da ne bo pasivno in terjalo novih žrtev od davkoplačevalcev. Nova podražitev uslug ACEGAT je nedopustna; poviške cen električnega toka je treba odpraviti. Slovenska lista odločno zahteva, naj občinska uprava bolj upošteva potrebe naših krajev in ljudi. Tudi Slovenci imamo pravico živeti v ličnih in zdravih hišah, imeti asfaltirane ceste, zadostno razsvetljavo ter napeljavo plina in vode itd.

Skupna lista bo pravočasno objavila podroben program za posamezne kraje v tržaški občini.

OBČINSKI SKLEPI

Prejšnjo sredo je goriški občinski odbor sprejel nekaj sklepov, ki se tičejo novih javnih del. V prvi vrsti se bo uredil odtok mestnih greznic. V ta namen je občina najela posojilo 41 milijonov lir. Odbor je sklenil tudi povečati občinsko palačo in sodobno urediti nove prostore za urade. Za ta dela je potrebnih drugih 70 milijonov lir za katere bo občina najela posojilo.

K javnim delom, katerih se je občina lotila z bolj pospešeno naglico, spada tudi asfaltiranje nekaterih ulic v bolj odročnih mestnih okrajih. Še pred deževno dobo upajo, da bodo uredili ceste med hišami pod staro bolnišnico in med Stražicami.

Pohvale vredna sta tudi dva socialna ukrepa, in sicer podpora v znesku enega milijona za kmetovavce, ki so bili prizadeti od suše. Drugi sklep se pa tiče občinskih uslužbencev. Županstvo jim bo nakazalo 4 milijone lir predujma na plače, da si bodo mogli preskrbeti kuriva za zimo.

NEVARNO KRIŽIŠČE

Kakor vse kaže, se občinska uprava ne briga dovolj za ureditev in nadzorstvo cestnega prometa. Pripetiti se mora poprej nekaj hudih nesreč, celo smrtnih, da se vsaj narišejo tiste bele črte po asfaltu. Na Korunu se je moral smrtno ponesrečiti gostilničar Figelj, da je občina napravila bele znake po tleh.

Na Katariniju, kjer je zelo prometno križišče pred uršulinskim portalom, je pa še vedno smrtnonevaren prehod. Vsako leto se na tistem križišču pripeti nekaj nesreč. Nevarno je zlasti za vozila in pešce, ki pridejo

z Livade proti trgu. Zid na oglu ulice zapira pogled na dirkajoča vozila s Svetogorske ceste. Nevarni so tudi avti, ki pridirjajo v ulice Mighetti. Dokaz je nesreča na tem križišču v soboto popoldne. 16-letnega fanta Jurija Bassina je podrl tovornik, ki je drčal s prikolico iz te ulice. Deček je zelo hudo ranjen. Težkemu vozilu se pa seveda ni nič zgodilo.

Vprašamo občinske upravitelje, ali se ne bi dalo na kak način urediti prometno nadzorstvo na tem nevarnem križišču. To je tem bolj potrebno, ker bo z začetkom šolskega leta hodilo tam preko vsak dan na stotine otrok v uršulinski zavod.

STMAVER

V nekem videmsko-beneškem dnevniku smo te dni z začudenjem brali, kako nekateri naši sovaščani hvalijo, kaj vse je občina že storila za blagor in procvit Štmavra. Pod tisto izjavo je podpisanih šest prebivavcev. Med njimi so Guolo, Clauscek, Brsauscek, imena, katera se je nekdo potrudil lepo popačiti. Toda pustimo to.

V omenjenem listu beremo zahvale podpisanih, da je prišel v Štmaver telefon, luč, voda in željo, naj bi se v sabotinskem bregu zopet odprl kamnolom.

Pod zahvalo odgovarja uredništvo, da se bo kamnolom morda le spet odprl. Odvisno pa je to od najemnika, tržaškega odvetnika Goldsteina. Kakor pa mi vemo, se dotični kamnolom nahaja na cerkvenem zemljišču in tudi pot do jave je preozka za vozove. Sicer pa je v sami uredniški pripombi povedano, da bi dobilo v kamnolomu zaposlitev komaj pet ali šest oseb. Za gospodarski podvig štmaverskih vasic bi to pač ne prišlo toliko v poštev.

Italijanski dnevnik potolaži v zameno, da se bo razširila cesta po pevmskem polju, ko bodo dograjene tiste nove hiše. Po razširjenosti cesti da bo potem prišlo k nam dosti meščanov na dobro kapljico, če si bomo znali urediti gostilne. Tudi to je slaba tolažba za naš splošni gospodarski razvoj. Vprašamo se pa, ali mar doslej niso naši razriti klanci, še bolj kot cesta po polju, potrebni izdatnih popravil? Samo krčme za izletnike pa tudi ne bodo rešavale revnega kmeta.

PEVMA

V ponedeljek popoldne smo pokopali našega sovaščana Mirka Gabrijelčiča. Ze pred mesecem dni se je ponesrečil, ko je Guelo iz Štmavra zavozil z motociklom v gručo sosedov, ki so se pogovarjali pred otroškim vrtcem. Takrat se poškodbe še niso zdele tako hude, a je revež podlegel v soboto notranjemu krvavenju. Pokojnik, ki je bil uslužben v tovarni Vouk, zapušča ženo in dva že odrastla sinova. Družini in sorodnikom izrekajo vsi znanci svoje sožalje.

Na nekdanjem Fogarjevem polju pod vasjo se že dvigajo nove hiše. Zida jih »Ente« za svoje kolone. Štiri so že pokrite; vseh skupaj jih bo pa šest. Kmalu bo tudi Pevma obdana po vsem spodnjem koncu z novimi naselji.

SOLKANSKO POLJE

Odkar smo se zadnjič oglasili v listu in pisali o hudi suši, je prišel že trikrat dež. Zadnja ploha je seveda prišla prepozno

Iz Goriške

za jesenske pridelke. V poštrev pride še za grozdje. Dober je pa le bil tisti dežek vsaj za sejanje zgodnje zelene krme. Ponekod so deteljišča še nekam ozelenela. Ako bo ugodna jesen, bomo morda imeli še eno majhno košnjo. Rdeči radič je pa ostal precej šibek.

Kakor običajno so tudi letos nastavili lovci strup za lisice. Smola je pa hotela, da so strup požrli naši psi, lisice so se pa smejale in so obiskavale naše kurnike.

Po našem polju se pojavlja še druga, velika nadloga. Spreletava se vse polno domačih in tujih vran. Najprej pozobljejo žito po vrhu, potem začno pa še brskati. Pridno jim pomagajo tudi golobje; bolj kot divji, tisti domači iz mesta. Z mestnih trgov jih podijo in zato se zaletavajo v velikih krdeh na naše njive, ker se ljudi prav nič ne bojijo. Nasprotno pa, vedno manj opazujemo ptičev pevcev.

Te dni je hodil po hišah poljski čuvaj zapisovat tiste, ki bodo dobili za znižano ceno nadomestno krmo. Obljubili so na vsako glavo živine po 50 kg koruzne moke. Če bo ostalo samo pri tej količini, bo le majhna pomoč.

KRMIN

Sončno nedeljsko vreme je privabilo v nedeljo precejšnjo množico ljudi na »vinski praznik«. Občinski turistični odsek je pripravil res pester spored običajnega jesenskega slavlja. Dopoldne so se odigrale različne športne tekme. Popoldne se je pa razvil sprevod alegoričnih voz. Bilo jih je pa samo osem. Prvo nagrado je prejel voz, ki je predstavljal »Otrokove sanje«. Po sprevidu so gostje poslušali godbo in petje. Slečila je tombola, pri kateri sta si delila prvi dobitki v znesku 100.000 lir domačinka Rosana Coccancig in neki možak iz Medeje. Še najbolj živahno je bilo zvečer pri veseilih zvokih in ob kozarcu dobre kapljice.

RUPA

V nedeljo so naši sosede Mirenci obhajali prav slovesno vsakoletno »bendimsko kvatrnico«. Iz naše vasi in tudi iz sosednjih so ljudje kar v trumah hodili na mirenski Grad, kjer se je zbralo kakih tri tisoč ljudi. Po cerkvenem opravilu so občudovali umetniška dela mojstra Toneta Kralja v cerkvi in na njenem pročelju. Nekateri obiskovalci so pogrešali že kar na vrhu kako »osmico«, zato so si pa dušo tem bolj trdno privezali spodaj v vasi. Manjkal ni tudi običajni ples, katerega bi prav lahko prenesli na naslednjo nedeljo. Lepo prvojesensko vreme je razpoloženje romarjev in neromarjev še povečalo.

* *

BREZPLAČEN PREVOZ DIJAKOV

Dijaki nižje srednje šole (gimnazije) in strokovne šole v Gorici, ki želijo brezplačno vožnjo v šolo in nazaj, naj takoj vložijo na neoklovanem papirju prošnjo na ravnateljstvo šole, ki jo bodo obiskovali, in naj prošnji priložijo družinski list, na katerega mora davčni urad napisati, če in koliko plačuje družina davkov. Prošnjo, ki naj bo napisana v italijanščini (ker gre na višjo šolsko oblast), podpiše oče ali mati ali zakoniti namestnik dijaka. Za vsa pojasnila je tajništvo obeh šol na razpolago vsak delavnik od 10. do 12. ure.

- Kanalska dolina

vsaki podružnici hranilnice. Rok za vlaganje prošenj poteče 31. oktobra.

Zdaj pa povejmo še kaj lepšega, in sicer da smo se šentlenartski farani udeležili prejšnjo sredo prav zanimivega romanja in izleta. Domači župnik je zbral nad 45 župljanov, ki smo z avtobusi odrinili proti Barbani. V Marijinem svetišču so navdušeno donele naše domače pesmi. Z Barbane smo se potegnili še v Trst, odtam v Gorico, kjer smo se malo oddahnili, in nato smo proti večeru odšli domov. Odnegli smo vsi prav lepe vtise ter se vsem organizatorjem romarskega izleta, zlasti gospodu župniku, prav iz srca zahvalujemo.

SV. VIŠARJE

V četrtek so imeli na Svetih Višarjah izreden obisk. Z žičnico se je povzpela na goro kardinal Antoniutti, ki se že nekaj časa mudi v svoji rojstni Furlaniji. Spremljali so ga še drugi visoki cerkveni dostojanstveniki. Na vrhu je kardinala sprejel trbiški župan Lindaver in cerkveni oskrbniki. Kardinal Antoniutti si je z zanimanjem ogledoval starodavno svetišče. Zelo so mu bile všeč Kraljeve freske po stenah.

Opoldne se je kardinal s spremstvom vrnil v Lužnice, kjer se nahajajo na letovišču videmski semeniščniki. Popoldne se je pa odpeljal na obisk v Trbiž. Tam si je ogledal župno cerkev, katero so popolnoma prenovili in odstranili pokopališče tako, da pride lepo do izraza krasni gotski slog te farne cerkve. Po obisku se je kardinal odpeljal proti Karniji.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Hrepenenje po svobodi?

V oktobru bo v Moskvi pod pokroviteljstvom Zveze sovjetskih književnikov »četrti vsesovjetski kongres mladih književnikov«. Za kulisami te propagandistično na veliko napovedane prireditve, ki naj pokaže, da so v Sovjetski zvezi dovoljena tudi mpenja mladih književnikov, ki niso partijsko pravoverni, se pa jasno skriva precejšnje neugodje. To elito mladih književnikov občutijo kot tuje telo, vodilni funkcionarji ne zaupajo njihovim idealnim gibanjem in njihovim podnetom, to ne sicer zato, ker bi vse to bilo usmerjeno protikomunistično — ker bi bila v tem primeru brez nadaljnega možna njihova obsodba — ampak ker jemljejo ti mladi ljudje tako imenovano »humanistično poslanstvo« komunizma popolnoma resno, ker sicer spoštujejo simbole komunizma, ne pa tudi fikcij režima.

Režim je zato hkrati, ko je velikopotezno dovolil kongres literatov drugega mnenja, odredil tudi, da bo kongres dostopen le omejenemu številu udeležencev, le ozkemu krogu izobražencev. To se pravi, da bo pri razpravah javnost več ali manj izključena.

V tej zvezi preseneča, da je revija »Oktober«, katere uredništvo slovi po stoddostnosti zvestobe režimu, objavila tako imenovan »kritični dialog«, v katerem prihaja očitno do izraza diametralni miseln razcep v sodobni sovjetski književnosti in s tem tudi v krogu bralcev, predvsem mladine. Dialog naj bi bil poučen primer.

Po eni strani vzamejo torej kongresu že v naprej možnost širšega vplivanja, po drugi strani pa prinaša liniji zvest obzornik, ki je dostopen javnosti, blasfemična mnenja dozdevnega »nezadovoljnega«. Na tem ne izpremeni veliko, da članek hitro spravi ta mnenja na »partijsko linijo«: natisnjeno je natisnjeno.

Pri tem »kritičnem dialogu« »Oktober« gre za ba- je stenografriran pogovor med dvema kritikoma, od

katerih zastopa prvi, Lev Aninskij, liberalno smer, njegova nasprotnica, Larisa Krjačenko, pa nenavadno napadalno partijsko stališče. Oba uporabljata iste pojme, pogosto tudi ista gesla, toda pomen, ki se za njimi skriva, je osupljivo različen. Kar razume Aninskij pod komunizmom, socialističnim svetovnim nazorom, socialističnim pesništvom, bi se ujemalo bolj z miselnimi predstavami kot s strnjanim komunističnim družbenim redom. Zato tudi njegova trpka ugotovitev na koncu teh petnajstih ozko tiskanih strani: »Vi mislite po drugem sistemu, vi obsojate nadarjene književnike zaradi njihovih eksperimentov, medtem ko oprostate nenadarjene zaradi njihove ideološke zvestobe«. Nakar odgovori Larisa Krjačenko: »Bojim se, da midva pod ideološko zvestobo razumeva nekaj načelno drugega!«

Krizo mlade sovjetske generacije zajame Aninskij na drugem mestu slehernega prikrivanja, ko pravi: »Duh nemira in nezadovoljstva, ki ga zastopajo mladi pisatelji, ta duh je za mladi rod značilen, to je posledica njihove usode«. Krjačenkova odpravi ta značaj krize s tem, da ga označuje za simbolizem.

Stravinski v Sovjetski zvezi

Moskovski dnevnik »Izvestja« je objavil včeraj kratek pozdravni članek o Igorju Stravinskem, za njegov obisk v Sovjetski zvezi. List pravi, da predstavlja Stravinskijev glasbeno delo posebno stran glasbene zgodovine 20. stoletja. Vedno je iskal nove glasbene oblike in nov glasben izraz in vsako njegovo delo povzroči različne občutke, a nikoli ne pusti poslušalca indiferentnega. So ljudje — nadaljuje list — ki pravijo, da Stravinski v naši državi ni odobran, toda to ni res, njegova dela so zelo razširjena in v kratkem bosta izšla tudi dva zvezka njegove knjige »Kronika mojega življenja«. Stravinski je torej precej poznan v Sovjetski zvezi. V Rusijo ga ni bilo že 50 let in sovjetsko občinstvo bo veselo, da ga lahko osebno spozna. Z vsem srcem pozdravljamo odličnega mojstra in mu izrekamo dobrodošlico v ruskem jeziku, ki ga zelo dobro zna — zaključujejo Izvestja svoj pozdravni članek.

ROBERT STOLZ — OSEMDESETLETNIK

Znani avstrijski skladatelj Robert Stolz, ki je zložil približno petdeset operet, je obhajal pred kratkim svojo 80-letnico. Robert Stolz je zložil tudi glasbo za skoraj sto filmov in mnogo popevk. Rodil se je v Gradcu. Smatrajo ga za zadnjega mojstra slavne dunajske operete »Trauminsel« (Otok sanj).

Sovjetski film gre svojo pot?

Centralni komite Komunistične stranke Sovjetske zveze je dal ministru za kulturo Furcevi točno navodila, kako naj poskrbi, da bo prišla komunistična propaganda v sovjetskem filmu do večjega poudarka. Izjava Centralnega komiteja, ki jo je objavila najnovejša številka revije »Komunist«, pravi med drugim: »Sovjetski film še ne igra svoje polne vloge v komunistični vzgoji ljudstva. V zadnjih letih je bilo napravljenih veliko število ideološko pomanjkljivih filmov.«

Izjava Centralnega komiteja poudarja, da so »zaželeni filmi, ki predstavljajo žive slike naših sodobnikov, ki so ideološko močni graditelji novega sveta...«

Izjava ostro kritizira ministrstvo gospe Furceve za kulturo. Zatrjuje, da ministrstvo ne nadzoruje filmskih studijev in da ne vpliva v zadostni meri na teme, na ideološke smeri in umetniške kakovosti proizvedenih filmov. Izjava nalaga gospe Furcevi dolžnost, da te pomanjkljivosti odstrani.

AVTORSKE PRAVICE V SZ

V ameriških literarnih, znanstvenih in založniških krogih z zanimanjem spremljajo pogajanja, ki jih vodi v Sovjetski zvezi delegacija newyorških založb, da bi pripravila sovjetsko vlado do tega, da bi pristopila k mednarodni pogodbi o avtorskih pravicah. Sovjetska zveza zdaj ne priznava te pogodbe, kar ima za posledico, da lahko v Sovjetski zvezi svobodno prevajajo vsa tuja dela, ne da bi plačali kak honorar avtorjem. V izjemnih primerih sicer plačajo honorar, a samo v rubljah, katere mora avtor potrošiti v Sovjetski zvezi. Seveda lahko vsakdo svobodno prevaja in objavlja zaradi tega tudi dela sovjetskih avtorjev, ne da bi mu bilo treba plačati kak honorar, kar pa ni ravno v prid sovjetski literaturi. Kajti ameriške in tudi druge založbe se branijo objavljati dela sovjetskih avtorjev, ker nimajo nobenega jamstva, da ne bo istega dela istočasno objavila kaka druga založba. Na sovjetski strani te težave ni, ker so založbe državne in med seboj sodelujejo. Ravnatelj newyorške založbe »Mc Graw-Hill«, ki je član delegacije, ki se mudi v Sovjetski zvezi, je izjavil, da mu vzbuja razpoloženje, na katero je naletel v Moskvi, optimizem in da upa, da bo Sovjetska zveza v kratkem pristopila k mednarodni konvenciji o avtorskih pravicah. Delegacija newyorških založnikov nima uradnega značaja in je odpotovala v Sovjetsko zvezo največ z namenom, da bi preučila organizacijo sovjetskih založb. Potovanje so organizirali po programu ameriško-sovjetske kulturne izmenjave. Po istem programu bo prišla prihodnje leto v Ameriko delegacija sovjetskih založb in tiskarn. Toda ameriški založniki so izkoristili obisk v Sovjetski zvezi tudi za to, da bi pripravili Sovjetsko zvezo do pristopa k mednarodni pogodbi o avtorskih pravicah, in, kot se zdi, so naleteli na znatno razumevanje.

Za boljšo šolo

V prostorih lateranske univerze v Rimu je zasedal te dni sedmi kongres italijanske zveze katoliških učiteljev. Na njem razpravljajo tudi o vprašanju »Šola in gospodarski ter socialni razvoj«. O tem je med drugim predaval poslanec Pedini. Rekel je, da omogoča tehnološki napredek človeku, da rešuje probleme, ki so se prej zdeli nerešljivi, in dovoljujejo sklepanje, da se bodo hitro razvijale tudi zdaj zaostale države. Hiter napredek pa ni mogoč brez resnično dobre in učinkovite šole, ki lahko poveča človekovo sposobnost za ustvarjanje nove materialne blaginje in novih idej. Tehnični napredek se tudi ne more izraziti v kulturnem napredku brez dviganja kulturne ravni vsega prebivalstva in boljšanja njegovih življenjskih navad. V človeku je treba ustvariti dovolj trdne moralne temelje, da s svojim delom ne bo stremel za vedno večjo razprtijo med razredi in narodi, ampak po vedno boljšem razumevanju med ljudmi. V dobi množičnih trgov in vedno širše demokracije ima šola neposreden vpliv na gospodarstvo, in zlasti katoliška šola najbolj zvesto odraža globoko krščanski značaj naše dobe, v kateri postajajo zakoni ljubezni do bližnjega, splošnega napredka, svobodne izbire in odgovornosti osnovna gibalna zgodovina in moderne ekonomije, je rekel govornik. Poslanec Pedini je potem v svojem predavanju opozoril na poklicne probleme učiteljev. Dejal je, da mora biti šola v neposrednem stiku z gospodarskim življenjem, pri čemer pa ne sme pozabiti, da je središče vsega gospodarstva človek in da je glavni namen gospodarstva napredka v tem, da dviga socialno in kulturno raven širokih mas ljudstva. Šola mora zaradi tega oblikovati mladega človeka tudi idejno in duhovno. Brez tega bi postal gospodarski napredek lahko samo vzpodbuda za prehod v nevarni materializem. Le šola lahko vzgoji v mladih ljudeh občutek kolektivne vzajemnosti in državljanske omikanosti. In v tem pogledu ima glavno vlogo zlasti osnovna šola. Samo ona lahko ustvari pogoje, da se bo tako pojmovanje razširilo med množice. Zato je vloga osnovnošolskega učitelja zelo važna in treba bi ji bilo pripisati večjo vrednost.

Na kongresu so razpravljali tudi o vprašanju »Šola in moralni ter civilni razvoj«.

Pred 150 leti je gorela Moskva

(Nadaljevanje s 3. strani)

obzidja je strmel v plameneče morje. Dušeč dim se je valil proti kremeljskim katedralam. Gasilski oddelki so letali od gorišča do gorišča. Komaj so neke udušili zublje, že je močan veter razpihal iskre kje v soseščini. Napoleon je dal ukaz, naj vsakega požigavca na mestu posekajo. Štiristo so jih res, a bilo je še na tisoče drugih. Pet šestih hiš je bilo lesenih, zublje se je razlival kot povodenj po mestu, posvečenemu poginu. V smrtni grozi so tekali ljudje po mestu, iz beznic je rjavelo vpitje, vmes so doneli topovi in treskale eksplozije v skla-diščih granat in smodnika.

Napoleon je gledal s kremeljskega obzidja ta groze in veličastja polni prizor. Ognjeno morje je pljusvalo že pod Kremelj. Stekla v oknih so pokala od vročine. Na strehah so francoski vojaki z metlami in namočeni rjuhami dušili naletavajoče iskre.

V naslednji noči je nenadoma zadonelo vpitje:

»Kremelj gori!« Lesena streha poleg car-

ske palače se je sesula v žareče zublje. Telesna straža prihiti in ujame nekaj požigavcev. Sam Napoleon se mora s škripajočimi zobmi umikati po temnih hodnikih v bolj oddaljene dele kremeljske trdnjave. Na begu ga zajame vroč oblak dima in isker, da so ga komaj rešili. Iz mesta udarjata na uho blazno vpitje in pokanje.

Kremelj so rešili pred požarom. Drugo jutro je Napoleon zopet gledal na mesto, od koder se je vlekel dražljiv dim, zasmrjen od pepela in zoglelenih trupel. Šele 19. septembra je začel ogenj pojemati. Tri četrta mesta je ležalo v počrnelih razvalinah in v pepelu.

V 20. dnevnem povelju »velike armade« je sam Napoleon priznal, da Moskve ni več. Zamrl je pa tudi zalet francoskih grenadirjev. Pritisnila je ruska zima in mogočni cesar je petintrideseti dan po zasedbi Moskve dal ukaz za umik.

Bil je konec Moskve, a tudi začetek konca Napoleonove slave.

GOSPODARSTVO

Vino za domačo porabo

Mnogi so, ki pijejo doma najboljše vino, kar so ga pridelali. Pravijo: celo leto smo se trčili in sedaj naj bi drugi pili naše najboljše vino? Ne in ne! Tako lahko rečejo premožnejši, ki imajo kaj pod palcem, a jih je malo med našimi ljudmi. Mnogo več je revnejših, ki morajo gledati, od kod bi dobili kakšen denar za druge potrebe. Taki prodajo svoje boljše vino in za dom prihranijo slabše, mogoče tudi nekoliko pomnoženo z vodo in sladkorjem. Mnogi pa sploh pričelajo premalo vina za lastne potrebe in zato vino pomnožijo.

Jasno moramo poudariti, da se v Italiji smejo prodajati samo pristna vina, napravljena samo iz grozdja vinske trte. Ne smejo se prodajati napravljena ali popravljena vina, za kar bi uporabili sladkor, melaso, med, suhe smokve, rožiče ali drugo sadje in snovi, ki niso pravo grozdje. Popravljati in delati vina iz takih snovi, kakor tudi jih hraniti v istih prostorih, kjer se hrani vino za prodajo, je strogo prepovedano. Kazni so zelo občutljive, saj je treba plačati globo po 1.000 lir od vsakega litra ponarejenega vina. V posebnih prostorih pa se lahko dela umetno vino, a samo za domačo uporabo. Vsakdo naj se strogo drži zakona!

Za domačo uporabo pomnožijo naši ljudje svoje vino skoraj izključno tako, da dodajo vodo in sladkor ter potrebne soli, to je vinsko kislino in čreslovino ali taninovo kislino. Po predvideni celoletni potrebi vina dodajo nekateri le del vode, drugi polovico, zopet drugi še enkrat toliko vode, kot je mošta. Mnogi pa napravijo tudi po 2-krat, 5-krat in celo 10-krat toliko umetnega vina, kot je bilo mošta.

Najbolj primerna doba za napravo umetnega vina je doba trgatve, ko je pristni trtni mošt še sladek in še ni povrel. Takega razredčimo z oslajeno vodo, v kateri smo raztopili še ostale potrebne snovi. Za vsakih 100 litrov vode moramo vzeti 18 do 20 kg sladkorja, 10 gramov čreslovine in 150 gramov vinske kisline, kar vse raztopimo v vodi, preden isto zlijemo k moštu oziroma na tropine. Paziti pa moramo na toploto. Ko zlijemo oslajeno vodo, oziroma raztopino na tropine z moštom, mora raztopina kazati nad 16, a manj kot 25° C toplote. Nižja temperatura bi zadržala kipenje, višja pa bi zamolila žlahtne kipele kvasnice in bi ostale samo divje, ki bi povzročile, da bi bilo vino grenko sladko. Če ima oslajena raztopina navedeno toploto — od 16 do 25° C — in če ima tako toploto tudi mošt v tropinah, bo po premešanju obeh takoj nastopilo redno kipenje. Po dveh dneh kipenja na tropinah odtočimo umetni mošt, tropine pa sprešamo in nalijemo sode za nadaljnje kipenje, kot se pač dela z vsakim mladim vinom.

Se na nekaj moramo paziti: Če je pristnega mošta mnogo in dolite vode malo, ni nujno potreben dodatek selekcioniranih kvasnic, ker jih je dovolj v moštu. Če pa je bil mošt močno razredčen z oslajeno vodo ali mošta sploh ni bilo, marveč le tropine, potem moramo nujno dodati selekcionirane kvasnice. V tem slučaju moramo raztopiti na vsakih 100 litrov oslajene vode poleg

vsega drugega še po 20 gramov amonijevega fosfata, ki služi za nekakšno hrano umetnim kvasnicam.

Za pripravo umetnega vina lahko uporabimo tudi gnilo grozdje in jagode, ki jih izberemo pri čiščenju grozdja ob trgatvi, kakor tudi nepopolnoma dozorele grozde. Umljivo je, da moramo gnilo grozdje žveplati še pred mastenjem, za kar uporabljamo amonijev žveplenokisli fosfat (solfosfat ammonico). Tega prahu potrosimo po 40 do 50 gramov na vsakih 100 kg jagod oziroma grozdja in zmastimo. Pod vplivom dodanega amonijevega žveplenokislega fosfata mošt ne bo začel takoj kipeti, pač pa se bo razsluzil, kar pomeni da se bo sčistil. V tem primeru uporabimo za napravo umetnega vina samo čisti mošt, vsedlino pa zavržemo. Če je bilo mnogo zelenega, to je kislega grozdja, je zelo priporočljivo, da izmerimo s sladkometerom ali moštno tehtnico odstotek sladkorja v moštu in da ga primerno osladkamo s sladkorjem.

Če nismo pretiravali z dodatkom vode, je mnogokrat umetno vino težko razločiti od pristnega, posebno če mu dodamo še kakšen primeren okus. Vinu pa dodamo lahko različne posebne okuse: po rizlingu, po malvaziji, moškatu itd. Ne ravna napačno, kdor bi svojemu vinu iz mešanih sort dal poseben primeren okus.

JESENI SADITE ČEBULO IN ČESEN

Naši kmetje in vrtnarji sadijo čebulček in česen spomladi, večkrat še pozno tja v aprilu. Tako pozno sajenje pa ne daje nikdar posebno bogate letine. Mnogo več pridelaj, če vsadiš česen in čebulček že jeseni, in sicer tako zgodaj, da se pred zimo že močno ukorenini.

Zato pa je prva polovica oktobra najprimernejša doba za sajenje čebulčka in česna.

Važno sporočilo Kmetijskega nadzorništva:

PRISPEVKI KMETOVAVCEM NA OSNOVI ZELENEGA NAČRTA

Kmetijsko nadzorništvo v Trstu opozarja kmetovavce, da na osnovi Zelenega načrta (zakon štev. 434 z dne 2. junija 1961) lahko prejmejo prispevke na račun gradnje osnovnih sredstev ter lahko zaprosijo za posojila, če nameravajo izvršiti eno naslednjih del:

- sezidati, popraviti ali razširiti kmečka poslopja (hleve, senike, kleti, predkleti, lope, shrambe, stanovanjske hiše);
- nakupiti poljedelske stroje (traktorje, samoobdelovalne stroje, obdelovalne stroje na vprego, prikolice, motorne in električne črpalke za namakanje);
- nakupiti živino ter razno živinorejsko opremo.

Kdor se za to zanima, naj se oglasi na Kmetijskem nadzorništvu v Trstu, ul. Ghega 6/I — tel. 38-673 in 23-927, kjer bo lahko zvedel, če obstajajo pogoji za dodelitev prispevkov in posojil, in kjer bo lahko predložil tudi prošnjo.

ŽENA IN DOM

GROZDJE — ZDRAVILNO SADJE

Ko je Noe dospel po vesoljnem potopu s svojo ladjo na goro Ararat v Armenijo in spustil na zemljo svojega kozlička, se je ta najedel nekega divjega zelenja, ki je tam rastle. Žival se je nato vrnila h gospodarju v tako opojnem stanju, da je z rogovi napadala potem druge živali, ki so bile okoli njega in uganjala še druge nenavadne stvari. Na ta način je Noe spoznal trto in jo začel gojiti. Tako pripoveduje stara legenda.

Arheologi so na osnovi izkopanin ugotovili, da je trta obstajala v Evropi še pred naselitvijo arijskih narodov. Semiti so jo ponesli iz Francije in Švice v Grčijo, od tu pa se je razširila tudi po Italiji.

Grki so zelo napredovali v industriji vina, saj so vina iz Lezba, Smirne in Lampsaka slovela daleč naokoli.

Tudi Galci so se v času svojega vladanja v Rimu naučili gojiti trto in izdelovati vino. Njim tudi pripisujejo iznajdbo sodov, ki so pripomogli k lažjemu prevažanju vina iz kraja v kraj.

Imamo namizno grozdje in grozdje, namenjeno izdelovanju vina.

Že stari zdravniki so uporabljali grozdje v zdravstvene namene. Z njihovim sokom so pomagali bolnikom z visoko vročino, služilo je pri angini, odjejanju, pomanjkanju teka itd. Grozdje, posušeno na soncu je služilo predvsem pri raznih pljučnih boleznih, boleznih obisti, mehurja in želodca. Tudi trtni listi so imeli svojo vlogo pri raznih kožnih boleznih. Voda, ki je kapljala spomladi iz trtnih listov, je služila pri očesnih boleznih.

V svežem grozdju se nahaja: 81,13% vode, 15,91% ogljikovih hidratov, 1,39% maščob, 1,14% albumina, 0,43% soli. Temu je treba dodati še »enocianin«, barvilo pri rdečem in črnem grozdju, ki služi kot odvajalno sredstvo, medtem ko je rumeno grozdje obarvano z rumenkastozelenim pigmentom, imenovanim »enoflavina«.

Kar zadeva vitamine, moramo omeniti, da 100 gramov svežega grozdja vsebuje: 80% vitamina A, 0,5 miligr. vitamina B1, 0,03 miligr. vitamina B2 in 4 miligr. vitamina C. Količina vitamina C se suče od najmanj 1 miligrama do največ 4 miligrame z ozirom na kraj, kjer grozdje uspeva.

Poleg omenjenih snovi se nahajajo v grozdju še: fosfor, kalcij, magnezij, železo, tanin in druge mineralne snovi.

Grozdje se je uveljavilo tudi pri dietični hrani, ker ga z lahkoto prebavijo mlajše pa tudi starejše osebe. Sladkor, ki ga grozdje vsebuje, je glukoza, ki je sestavni del navadne krvi. Kislina, ki jo grozdje vsebuje, pospešuje hiter prehod hrane iz želodca v črevesje. Sladkor preide naravnost v kri.

Da bi poudarili vrednost, ki jo ima grozdje v prehrani, so znanstveniki primerjali sok grozdja z ženskim mlekom in dobili sledeče podatke:

Voda	75—83%	86—88%
Sladkorji	12—20%	10—12%
Proteini	1,2%	1,5%
Maščobe	—	10—12%
Soli	1,5%	0,4%

Iz tega so prišli do sklepa, da je sok iz grozdja neke vrste rastlinsko mleko, katrega sestava ima največjo podobnost z ženskim mlekom. Pripomniti pa je treba, da ta sok ne vsebuje maščob in da so proteini, ki se nahajajo v grozdju, po naravi različni od tistih, ki se nahajajo v mleku.

Grozdje ima večjo prehransko vrednost od vsega ostalega sadja, ker vsebuje posebno ogljikove hidrate, ki so velike važnosti v prehrani.

Ako vzamemo v poštev energije, ki jo daje 100 gramov svežega grozdja, ugotovimo, da se ta suče okoli 90-91 kalorij, medtem ko 100 gramov suhega grozdja daje 298 kalorij.

Zaradi glukoze, ki prehaja naravnost v kri, je grozdje priporočljivo športnikom, osebam, ki opravljajo težka dela, osebam, potrebnim, da se okrepijo,

(Nadaljevanje na 9. strani)

R. B.

Peta usode

28.

Mladi mož se je sunkovito obrnil k dekletu. Njegov vroči pogled je božal ljubljene poteze njenega obraza.

Objel je dekle. »Kako lepo je, da si spet pri meni,« je vzkliknil. »Vedno sem mislil le nate... tudi v zadnjih dneh... ko mi je Ani dala jasno vedeti...«

»Ne obujaj spominov, Rajko,« se je privila k njemu. »Nikar ne govoriva več, kar je bilo.«

»Ne, saj imaš prav,« je potrdil Rajko pridružen in bolešno vzdihnil. »Ne bova govorila o tem, toda zopet te bom izgubil... in morda za vedno...«

»Nikomur ni potrebno za vedno obupati, gospod inženir Rajko Prašnik!« se je nekdo oglasil za hrbtom obeh mladih ljudi. »Ker se je zgodilo v tovarni, je že pojasnjeno. Inženir Mirt je vse dognal do konca in to že sinoči.«

Tovarnar Lipič je pristopil k Dragici in Rajku. »S pomočjo gospodične Vornik je prišla resnica na dan,« je pojasnjeval. »Ona vam bo vse povedala, gospod Prašnik!«

Prijel je oba mlada človeka za roke in jih je sklenil: »Pozabita vse, kar je naredil Hari Brenk. Ljubosumje ga je prignalo tako daleč. Napravil je vse brez premisleka in danes bridko obžaluje svoje korake. Inženirju Mirtu je vse skesano povedal, ko ga je kar sredi noči nenadoma zbudil in ga je po telefonu obdolžil kraje tistih načrtov. Saj niso nikamor izginili, le inženirja Prašnika je hotel potlačiti v sramoto.«

Tovarnarjev obraz je spreletel smehljaj. »Že meni na ljubo morate na vse to pozabiti, dragi inženir. Ne samo zato, ker boste spet delali v mojih tovarnah, zdaj kot višji inženir, marveč zato, ker boste z menoj še v tesnejših zvezah.« Sklonil se je k njegovemu ušesu in mu je pošepetal: »Namreč kot moj zet.«

Rajko je kar pobledel. Saj ni več mislil na Ani, tovarnarjevo hčer. Ko je Lipič opazil njegovo zadrego, se je obrnil k Dragici: »Pojasni mu ti, otrok moj... in bodita

srečna... za vedno.«

Obrnil se je in stopil k staremu gozdarju Vorniku, ki je stal pri vratih.

»Pojdiva, prijatelj, mlada dva naju ne potrebuje več.« Ko sta se usedla v sosedni sobi, je tovarnar segel po gozdarjevi desnici: »Ostaniva si srčna prijatelja. Že zato morava, ker sva oba — očeta naše Dragice. Jakob, seživa si v desnici!«

Stari gozdar je kar hlipal od ganotja. Solze so mu silile v oči. Hotel je ziniti nekaj besed, pa ni mogel spraviti glasu iz sebe. Stisnil je tovarnarjevo desnico... v naslednjem hipu jo je že ves preplašen spustil.

»Ne... kar sem včeraj storil...« je vzkliknil. »To je končano in že davno pozabljeno, Jakob,« mu je hitro padel Lipič v besedo. »Tvoj strel mi ni niti kože posnel. Jaz ti popolnoma nič ne zamerim. Bržkone bi jaz v tvojem položaju enako ravnal. Ti si pač mislil na svojo sestro... na nesrečno... mojo Darjo...«

Tovarnar se je obrnil, da bi prikril solze, ki se jim je zaman upiral. »Taka je pač pot usode,« je pripomnil z ubitim glasom. »Nikdar ne bom pozabil tistih časov.« Počasi se je spet obrnil proti gozdarju. »Ni me več sram solz. Neizmerno srečnega se počutim in Bog daj, da bi se kmalu znašli vsi skupaj.«

—0—

Ta želja se pa tovarnarju ni uresničila, ker ni mogel gozdarja Jakoba Vornika nihče prepričati, da bi se premaknil iz Tihega dola. Enkrat na leto je pa le obiskal lepo vilo, ki jo je zgradil tovarnar za svojo hčerko Dragico brž po njeni poroki z Rajkom.

Stala je poleg Lipičeve vile in so zato srečni ljudje pogosto sedeli skupaj v razkošnem vrtu. Vsi so bili zadovoljni, tudi Ani, ki ni dobila inženirja Prašnika.

Nekega dne je sama priznala materi: »Kako je prav, da se ni sklenila poroka med menoj in Prašnikom. Ko pogledam njega in Dragico, mi je vedno bolj jasno,

da samo ona dva spadata drug k drugemu. Če bi bil vzel mene, bi vedno mislil le na Dragico in jaz bi bila tako nesrečna...«

»Prav vesela sem, da zdaj tako trezno misliš,« je odgovorila mati. »Veseli me tudi zato, ker prihaja pravkar nekdo k nam na obisk.«

»Na obisk? Kdo?«

»Poglej skozi okno! Inženir Hari Brenk.« Ob teh besedah je pazljivo pogledala hčerin obraz. Olajšana je vzdihnila, ko je opazila, da so hčeri zalesketale oči in da je rahla rdečica navdahnila njena lica.

»Moram malo k Dragici,« je vstala. »Počakajta me s Harijem kar tu. Se bom kmalu vrnila.«

Preden je odšla iz hiše, je še malo prisluhnila. Slišala je še korake mladega inženirja po pesku in kako sta se on in njena hči veselo pozdravila. Vsa zadovoljna se je namuznila.

Že od daleč je ugledala na terasi Dragico in Rajkovo mater. Pomahala jima je z roko in veselo pozdravljala: »Dober dan. Danes se mi zdijo tudi vaši obrazi nekam bolj veseli kot običajno.«

»Seveda, seveda, saj imamo tudi vzrok za to,« je živahno odgovarjala gospa Prašnikova, »ker pričakujemo veselega dogodka.«

»Pri tebi, Dragica?« je veselo vzkliknila tovarnarjeva žena. V hipu pa se je udarila po čelu: »Kako sem neumna! Tako vprašanje. Pri kom pa neki, če ne pri tebi, Dragica. Ah, kako sem srečna... Morda bo pa tudi pri nas kaj novic. Ani ima obisk in je prav vesela.«

»Kdo jo je prišel obiskat,« je Dragica vsa radovedna poizvedovala.

»Hari Brenk je prišel. Če me vse ne vara, se bo pogostokrat oglašal pri nas... to se pravi, pri Ani.«

Dragica je za hip zaprla oči. Njene misli so romale daleč nazaj. Le kratek hip so trajali ti spomini, kajti vse, kar je bilo temnega, je bilo že tako neznansko daleč.

Zdaj živi ona srečna med zadovoljnimi. Gozdarjeva rejenka, tovarnarjeva hči ni zdaj Rajkova žena je kot zasanjana potihlo šepnila: »Res čudna so pota usode...«

K O N E C

To je bilo dokazano in tako preizkušeno, da niso več računali na izjeme. Saj se že stoleja niso več primerile. Kdor je bil kriv, je pred tem pogledom priznal svojo krivdo in se dal odpeljati, da so napravili z njim kar so administrativno spoznali za pravilno. Tu pa se je dogajalo nekaj neverjetnega. Uniformiranec skoro ni verjel svojim očem in strmenje v njem je bilo takšno, da mu ni dalo misliti. Togo je čakal na udarec, ki ga je pobil na tla. Drugi udarec je tudi njemu zdrobil lobanjo.

Begunec je zaklical ljudem v vozilu, naj pridejo ven. Ubojali so ga, čeprav je videl, da se boje. Niso si znali razložiti, kaj se dogaja, in niso vedeli, če naj vidijo v njem svojega rešitelja ali rablja. Vdano so obstali pred njim; obe materi sta stiskali otroka k sebi in jima obračali obrazka v stran od obeh ubitih in njunega ubijavca. Tedaj je begunec še enkrat poklical in iz vozila je prilezel še tretji uniformiranec, ki ga je upravljal. Nedvomno je vse videl, toda tudi on se ni upiral. Njegova lobanja je čudno zahreščala pod udarcem, a še ko je ležal na tleh, so bile njegove oči polne začudenja.

Begunec se je prepričal, da ni nobenega uniformiranca več v vozilu, nato pa je z rahlim gnusom odvrnil krvavi kamen in se obrnil k skupini, ki je še vedno nepremično stala pred srebrno-sivo steno vozila.

»Prosti ste,« je rekel in pokazal na trupla. »Ni se vam jih treba več bati.«

Povzatek iz vesolja

E. Z.

68.

Oživeli so in na njihovih obrazih se je počasi prikazalo veselje. Prva se je zavedla mati pobegle deklice. Z veselim krikom je planila k njej in si jo dvignila v naročje.

Drugi so ga strme gledali.

»Kdo si ti?« so ga vprašali. Moral se jim je zdeti skoraj nadnaravno bitje, da se je upal upreti pripadnikom Uprave Srečnega sveta za varstvo reda in jih celo pobiti, kar se ni še nikoli zgodilo. Obenem pa so se ravno zaradi tega tudi bali.

»Eden izmed vas sem,« je rekel. »Tudi jaz sem pobegnil iz Srečnega sveta in se zatekel v te gozdove, toda že pred leti. Imel pa sem več sreče kakor vi. Mene niso dobili.«

Po njihovih izrazih je sodil, da niso nikoli slišali o njem, čeprav je pomenil njegov beg nezaslišano dejanje. Vlada Srečnega sveta je gotovo zamolčala njegovo izdajstvo in pobeg, kot je bila vedno zamolčala vsa neprijetna dejstva, ki bi bila mogla motiti pokojni potek življenja v Srečnem svetu in vznemirjati njegove prebivalce. Njena glavna skrb in dolžnost je bila, da ostanejo ti mirni in srečni, brez skrbi, dvomov in upornosti.

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

V SEPTEMBRU JE BILO V VSEH ŠPORTNIH PANOGAH ZELO ŽIVAHNO

Trst in Tržačani v športu

Tržačane že davno smatrajo za dobre in borbeno športnike. Dolgo vrsto let so prebivalci našega mesta stalno prisostvovali važnim in zanimivim tekmam, v katerih so se tržaški športniki petegovali in uspešno borili za častne naslove ne samo Italije, temveč tudi Evrope. Marsikateri Tržačan je postal tudi svetovni prvak. Ni bilo športa, kjer ne bi našli kakšnega Tržačana ali kakšne tržaške ekipe v ospredju, če ne na vrhu lestvice. Zadnja leta pa šport v Trstu nazaduje in raven tržaških športnikov pada, čeprav tu pa tam naletimo na kakšno izjemo. Tržačani se stalno pritožujejo, da primanjkuje zanimivih tekem, ker se ne zadovoljujejo z gostovanji raznih ekip, ki se trudne vračajo v svoje kraje ali ki smatrajo srečanje v Trstu za nekakšno vajo.

Triestina v „B“ ligi

Dne 16. septembra so se začele tekme za italijansko nogometno prvenstvo. Tržačane najdemo v drugi ligi, kar je sicer razveseljivo, če pomislimo, da so bili lani v tretji ligi. Triestina je že igrala dve tekmi in obakrat neporažena zapustila igrišče. V Monzi je igrala neodločeno (2:2) proti Simmenthalu, v nedeljo pa je v Trstu »remizirala« (2:2) s Pro Patrio. Tekmovanje v »B« ligi bo za Triestino zelo naporno in cilj tržaške enajstorice je, ostati v drugi ligi. Triestina je zelo mlada ekipa in je zato še neizkušena, kar nam potrjujejo zadnji izidi tekem. Tako v tekmi za pokal Italije kot v tekmah na državnem prvenstvu so tržaški nogometaši zapravljali končne zmage. Dne 9. septembra je Triestina igrala proti Torinu (pokal Italija) in vodila 88'; dve minuti pred koncem so gostje izenačili; dne 16. septembra je v prvi tekmi prvenstva Triestina vodila v Monzi 89' in ponovno prejela v zadnji minuti gol. Triestina je obe tekmi prvenstva igrala v sledeči postavi: Toros; Frigeri, Vitali; Dalio, Merkuza, Sadar; Santelli, Trevisan, Vit, Secchi in Risos. Zabila je štiri gole (Santelli, Vit, Secchi in en avtogol), prejela jih je tudi štiri. Glavni problem ekipe je vratar. Stari Toros je zelo negotov in le njemu je pripisati, da je Triestina trikrat izenačila, ker je v vseh treh tekmah zakrivil odločilni gol. Ostala vratarja Miniussi in De Min nista še pripravljena, ker služita vojsko. Zelo dobra in čvrsta pa je obramba. Merkuza in Frigeri sta vseskozi najboljša na igrišču, Vitali, Dalio in Sadar vlijeva ekipi potrebno gotovost. Napad je zelo prodoren. Le Padova in Brescia sta zabili več golov od Triestine. Kri-li sta Santelli in Risos, poleg tega bosta nastopila še Mantovani (poškodovan) in Corso, odlični zvezji sta Travisan in Secchi, prodoren napadavec pa je tudi Orlando.

Triestina bo v nedeljo igrala proti Messini, naslednjo nedeljo pa proti Cosenzi, obakrat kot gost. Tekmi bosta pokazali, če bo letošnja pot »rdeče ekipe« trnjeva ali ne. V 5. kolu bo prišla v Trst Udinese. Naslednje tekme bo Triestina igrala proti sledečim moštvom: Sambenedettese, Verona, Parma, Bari, Foggia Incedit, Lucchese, Como, Alessandria, Padova, Lecce, Cagliari, Lazio, Brescia in Catanzaro (z namiznimi črkami so označene tekme, ki se bodo odigrale v Trstu).

Ko že govorimo o nogometu, ne smemo prezreti tekmovanja v »C« in »D« ligi. V tretji ligi nastopa ekipa CRDA iz Tržiča, ki se bo tudi borila za obstanek. V nedeljo je tržaška enajstorica igrala svojo prvo tekmo in na domačem igrišču klonila (0:1) proti ekipi Cremonese. V četrti ligi, razdeljeni v več skupin, nastopa več tržaških ekip, in sicer: San Giovanni, Ponziana, Cremcaffè, Libertas ter Fortitudo in Muggesana iz Milj. Prvenstvo se bo pričelo v nedeljo, 30. septembra.

Triestina prvak v hokeju

Sedem dolgih let je Triestina čakala, da osvoji državno prvenstvo v hokeju na kotalkah. Letošnje državno prvenstvo ni bilo na visoki ravni, ker je večina ekip imela v svojih vrstah že priletne igravce, ki ne mislijo več nastopati. Le Triestina in delno Novara sta tekmovali s pomlajenimi vrstami. Nekoč dobre ekipe Modena, Monza, Marzotto in Lazio, ki so dale italijanskemu hokeju mnogo uspe-

hov v zadnjih letih, so razočarale in bodo zato skoraj vse nastopile v prihodnjem prvenstvu z novimi in zato neizkušenimi igravci. Triestina je pravočasno pomladila ekipo in zato strokovnjaki menijo, da bo dosegla še nove uspehe. Triestina je letos osvojila častni naslov italijanskega prvaka z izredno lahkoto. Kot gost je zmagala v vseh devetih tekmah in le v Trstu je zaradi malomarnosti doživela dva poraza in en neodločen izid (šestkrat pa je zmagala). Nabrala je 31 točk, zabila 80 golov, prejela jih je 33. Triestina je osvojila prvenstvo z naslednjo postavo: Mari (Savini); Cervo; Prinz; Russo in Martellani; Pockaj in Perok. Najboljši igravci so bili branilec Prinz (15 golov) ter napadavca Russo in Martellani (oba 21 golov). Tudi rezerve posebno Perok, so se častno izkazale. Na drugem mestu (s štirimi točkami razlike) je Modena (27), sledijo Lodi (26), Novara (25), lanski državni prvak Monza (nabral je samo 20 točk), tržaška ekipa Ferroviario, ki je nanizala 16 točk in odigrala zadovoljivo skoraj v vseh srečanjih, Marzotto (15) in Lazio (8). Pirelli (7) in Treviso (5) sta izpadli iz prve lige. Najboljši strelci prvenstva so bili Gelmini (Lodi) 54 golov, Zaffinetti (Novara) 45 golov in Tržačan Brezigar (Modena), ki je zabil 40 golov. Na šesto mesto se je uvrstil Tržačan Gregori (Ferroviario), ki je zabil 31 golov in je bil duša vseh napadov železniške ekipe iz Trsta, skupno s Spesotom (27 golov). Ferroviario je nabral 7 zmag, 2 neodločena izida in 9 porazov, zabil 75 golov in prejel 87. Največ golov je zabila ekipa Novara (122), najmanj golov pa je prejela prav Triestina.

Uspehi in neuspehi

Ko govorijo v Trstu o boksu, ne mislijo na amaterje, ki so dvakrat porazili reprezentanco Bavar-ske z izidi 11:9 in 8:4, in niti na Loia, ki je izgubil svetovno prvenstvo welter lahke kategorije (Loi se je rodil v Trstu, živi pa stalno v Genovi in Milanu) temveč na novo nado italijanskega boksa Nina Benvenuttija, ki je najboljši italijanski bokсар srednje kategorije. Benvenutti je v septembru z lahkoto odpravil (K.O. v 2. rudi) Gentilettija (dvoboj je bil v Sinigalli) in že misli na italijansko prvenstvo, ki ga drži Carati. Poleg tega misli tudi na razna srečanja z odličnimi boksarji, kot so: Papp, trikratni olimpijski prvak, znani Ray »Sugar« Robinson in bivši evropski prvak Anglež Mac Cormack.

Osem dolgih let so Tržačani čakali, da kakšno njihovo moštvo pride ponovno v prvo ligo v baseballu. Spominjali so se dobe, v kateri so bila v prvi ligi dobra moštva (Royco 1949, Trieste B. C. leta 1950 ter odlični Yankees ter Giants). Zadnja tržaška ekipa v prvi ligi je bila postava Giants. Letos bo z najboljšimi moštvi države igrala tudi ekipa Radici. Tržaško moštvo je najprej v Milanu porazilo ekipo »Juventus 48« iz Torina (10:3), nato v Vicenzi še postavlo Bazzanese iz Bologne (8:6), in tako osvojilo prvenstvo »B« lige in pravico do nastopa v prvi ligi. Tržaško moštvo je zelo dobro, ker ga vodi ameriški trener Mr. Urner in ker se poslužuje dobrih Američanov, kot so: Carr in Yoshioka. Ostali člani ekipe so: Velišček, Lepri, Verzaro, Ciaccia, Vatta, Francavilla, Orel, Sironič, Saletù in Ceugna. Tržaški ljubitelji baseballa so imeli priliko prisostvovati vsakoletnemu turnirju za pokal gen. Sebreja. Turnirja so se udeležili močni ameriški ekipo Eagles iz Aviana in SETAF iz Vicenze, italijanski prvak Europhon, ki bo tudi letos osvojil državno prvenstvo, ter tržaška reprezentanca, Europhon (odlična sta bila Glorioso in Američan Goldstein) in Eagles iz Aviana sta odpravila ekipi SETAF (8:2) in mesta Trst (9:8). Finalno srečanje se je zaključilo z zmago ameriške ekipe z izidom 6:1. Glavno zaslugo za uspeh je imel Grenfield. V tekmi za tretje mesto je SETAF premagal reprezentanco mesta Trst z rezultatom 14:1.

V mesecu septembru so bile na sporedu tekme za deželno prvenstvo v plavanju. Nastopili so tudi državni reprezentanti Spangaro (2'8"9 na 200 m prosto), Passagnoli in Cecchi. Izidi so zadovoljivi in največji zmag je osvojila Triestina (23), sledijo Edera Trieste (14), Fiamma Trieste (2) in Ausonia Grado (1). Ljubitelji tržaškega plavanja je razveselila

zmaga, ki jo je dosegla Ilaria Rabusin (CN Trieste) v tekmovanju pokala Scarioni, ki ga smatrajo za nekakšno prvenstvo Italije plavavcev izpod 14 let, v disciplini 50 m prsno s časom 42"6.

Lahka atletika je tudi v Trstu zelo razvita, čeprav mesto Trst ne daje zadnje čase vrhunskih tekmovavcev (izjema je le Svara). Moška ekipa Soc. Ginnastica Triestina je prejšnjo nedeljo osvojila v Gorici pokal Schnabel, čeprav so se za to zmago potegovali zelo močne postave, kot AE Udinese, CRDA Monfalcone, Fiamma in Libertas iz Trsta. Tržačani so zmagali skoraj v vseh disciplinah. Ženska postava Soc. Ginnastica Triestina je žela velik uspeh tudi v Tridentu, kjer je osvojila pokal Foemina. Čeprav niso Tržačanke osvojile niti ene posamezne zmage, so bile prve v skupni oceni, in sicer pred postavami Gilera Arcore, Gualf iz Vidma ter Libertas Mantova.

Bor oživlja šport

Odbojka je v Trstu zelo razvita in zasluga gre športnemu združenju Bor, ki prireja večkrat zanimive tekme. V nedeljo so bile na »Stadionu 1. maja« tekme s sodelovanjem ljubljanske ekipe, italijanskih prvakinj (Casa della Lampada, ki je iz Trsta), močne goriške ekipe AGI ter domače postave Bora. Ljubljankanke so z lahkoto porazile nasprotnike (vedno s prepričljivim 2:0) ter se uvrstile na prvo mesto. Velika zasluga gre tekmovavkam Trkulja in Pregelj, ki so že nastopili v državnem moštvu. Na drugo mesto so se uvrstile prvakinje (pred dnevi so izgubile v Trstu tudi proti poljskim državnim prvakom Valasske Mezirici Ostrava z izidom 0:3), na tretje AGI in na četrto Bor. Turnir je bil zelo dobro pripravljen. Predstavnice Bora so se zaman trudile, da bi bile kos močnejšim ekipam in so klonile v vseh treh tekmah z izidom 0:2. V Trstu so se začele tudi tekme za pokal Friuli-Venezia Giulia s sodelovanjem moških ekip VVFF iz Trsta, Libertas, CRDA in Villaggio Sereno.

Po začasnem mrtvilu se je namizni tenis po zaslugi Bora prebudil tudi v Trstu. Povsod se igravci pripravljajo. V začetku septembra so v Trstu gostovali predstavniki ljubljanskega Odreda s svojim močnim igravcem Edvardom Veckom. Odred je z lahkoto porazil ekipo Bor z izidom 5:0. Vecko, Strojnik in Krnc so bili nepremagljivi, prav tako tudi Pirčeva in Zrimceva. Vecko in Pirčeva sta zmagala tudi med posamezniki. Odigrala so se tudi notranja prvenstva SZ Bor. Na prvo mesto so se uvrstili Boris Košuta (moški), Miranda Batista (ženske) in Švab (novinci).

D. T.

(Nadaljevanje z 8. strani)

GROZDJE — ZDRAVILNO SADJE

sploh vsem, ki potrebujejo mnogo kalorij.

Zaradi vode in soli, ki jih grozdje vsebuje, povzroča to sadje laže izločanje vode ter dobro dene obistim in želodcu.

Zaradi obilnosti vode in sladkorja ter pomanjkanja protein in maščob, je grozdje prehrana, s katero je mogoče, vsaj delno, nadomestiti meso pri osebah, ki so že v letih. Na ta način bo delovanje jeter olajšano, prav tako se bo tudi zmanjšal krvni pritisk.

Celuloza in druge snovi, ki so v grozdju povečajo delovanje čreves, tako da služi tudi kot odvajalno sredstvo z ozirom na količino zaužitega grozdja. Treba pa ga je jesti počasi in dobro prežvečiti.

Tistim, ki bi se radi zdravili z grozdom, zdravniški svetujejo, da začnejo z uživanjem 1 kg grozdja na dan: zjutraj 1/3, popoldne 1/3 in zvečer 1/3. To količino lahko polagoma povečamo na 2 kg dnevno. Bolje je, da jemo grozdje na mestu, kjer raste kot pa kupljeno, ako moremo. Po zaužitju grozdju si je treba zobe očistiti z alkalno raztopino.

Zelo dobre uspehe daje grozdje danes pri sledečih boleznih: skorbutu, boleznih obisti, jeter, črevesja ter pri kožnih boleznih.

Zjutraj je priporočljivo jesti rumeno grozdje, ki je bolj vitaminizirano, popoldne in zvečer pa črno grozdje, ki pomaga prebavi s svojimi fermenti.

Grozdje, zaužito v jesenskem času, je zelo zdravo, ker z obilico soli in vitaminov, ki jih to sadje vsebuje, si telo napravi nekako zalogo, iz katere bo polagoma črpalo v zimskem času, ko bo vitaminov primanjkovalo.

Ondina

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, Telefon 29-477

1. Nekega zelo toplega večera se je v Sijonijskih hribih ob sedmih predramil oče volk iz dnevnega spanja. Se pomakal in pretegnil. Mati volčica je zmežala prek svojih starih mladičev, ki so se pod njo prepirali in tiho cvlili. Mesec je svetil v žrelu votline, kjer je prebivala volčja družina.

2. »Čas je(« da grem na lov,¹⁶ se je oglasil oče volk. Pravkar je hotel skočiti iz votline, ko je stopila na prag majna senca s košatim repom in zajavkala v pozdrav: »Dobra sreča naj te spremlja, poglavar volkov, in dobro sebi želim plemenitim otrocičem. Da ne bi nikoli pozabili lačnih na tem setu!¹⁷

3. To je bil šakal Tabaki, ki vedno bega naokrog, prenaka govorice in dela zdrahe. Indijski volkovi ga zaničujejo, pa tudi boje se ga, ker Tabaki zblazni prej kot katera druga žival in takrat popade vsako živo stvar, ki mu pride naproti, da se skrije pred njim celo tiger. Za divje živali je ta blaznost — mi ji pravimo steklina — največja srnota.

4. Zato je oče volk šakala kljub odporu povabil v kotlovlino, kjer je Tabaki — obilzovavec posode — kmalu iztraknil v kotu staro ogledano jelenjo kost. Sedel je in jo veselo obiral, da mu je kar škrtalo pod zobmi. »Za takele ubogo stvar kot sem jaz, je tudi suha, ogledana kost imenitna pojedina!«, je požrešno murmal.

5. Ko je pojedel, je takoj postregel z neprijetno novico: »Šir! Khan je spremenil svoja lovišča. Povedal mi je, da bo ves prihodnji mesec lovil med vašimi hribi.« »Tiger nima te pravice!« je zarohnel na očeh volk. »Splašil nam bo vso divjačino in zakon džunglje mu to prepoveduje.« Nagnal je spletkarskega sakala in pristunil.

6. Iz doline je zaskišal pritačeno renčeće mijavkavanje tigra. »Bedak!« je menil oče volk. »S takim hrupom začenja noćni lov. Saj bo preplašil in prepodil vso divjad!« »Pst! To ni ne volk, ne jelen, kar Sir Khan nocoj lovi.« je dejala mati volčica. »Človeka zalezuje!« »Fej, sram ga bodi!« je jezno vzkliknil oče volk.

Za

naše

najmlajše

—

CO-Z-F-A-Y-CHACHAHO
ANDZUHK
 RIŠE: MIKI
 MUSTER

**RISE: MIKI
MUSTER**